

Social utblick

Willy Karlsson

Vem är socialekreteraren?

I ett försök att fly bort från de dystra budskapen i budgetpropositionen slog jag den 10 januari över till TV 1 och programmet "Flygande service". Enligt förhandsreklamen skulle det vara ett satiriskt och roligt program som granskade olika företeelser i folkhemmet. Författar- och skådespelarnamnet Kent Andersson garanterade god kvalité. Trodde jag.

Det jag fick se och höra var en förvirrad historia om två TV-reparatörer som hamnade på en socialbyrå för att reparera en videoanläggning. De stötte där på en jourhavande "socialassistent" som fördrev tiden med att läsa en bok. Hon passade på att försvinna och överlämna verksamheten åt reparatörerna. Så småningom inträdde "socialintendenten" och ett gäng socialstuderande på scenen. Studenterna var identiskt lika klädda med palestinaschalar och näbbstövlar som främsta attribut. Socialintendenten hade hittat på någon slags behandlingsmetod som byggde på videoteknik. Han talade uppstyltat och med påhittade facktermer men visade sig naturligtvis vara totalt renons på kunskaper om den sociala verkligheten.

Jag hade antagligen inte blivit så irriterad över programmet som jag blev om jag funnit några spår av intelligent satir eller humor i replikerna eller i framställningen i övrigt. Men jag fann inga sådana spår. Talanglösheten och töntigheten var däremot framträdande.

Många tycker nog att det inte finns anledning att ödsla ord på den här typen av undermåliga TV-program. Men någon gång finns det kanske anledning att fundera över den bild av socialtjänsten och socialtjänstens arbetare som målas upp i olika sammanhang.

Under förra året förekom flera TV-program som gällde omhändertagande av barn. Programmen gav var för sig och sammantaget, en vrågbild av socialtjänsten och socialtjänstens arbetsmetoder. När jag försöker att rätta denna bild har TV inte gjort tro påstötningar.

TV har ibland beskrivit olika yrken. Skulle vi inte kunna få ett program som på ett realistiskt sätt beskriver socialekreterarens arbete. För många, inbär bara för Kent Andersson skulle det kanske komma som en överraskning att socialekreterarjobbet ingalunda är ett glamoröst yrke. Socialarbetarna tvingas ofta tränga in i miljöer som de flesta inte har en aning om att de existerar i dagens Sverige. Och för socialarbetarna räcker det inte med att se och beskriva. Det gäller att göra något åt misären. De kan ha sina sidor att exempelvis skaffa en människoskövändig bostad åt en människa med kronisk missbruksproblem som straffat ut sig hos alla bostadsupplåtare.

För många skulle det kanske också komma som en överraskning att socialekreterare har mänskliga känslor och ingalunda är så hårda och regelstyrda som de ofta framställs. Det finns sannolikt inga socialekreterare som tar lätt på en utredning som gäller omhändertagande av ett barn. Socialekreteraren vet, bättre än någon annan, att ett felaktigt beslut kan ha livsavgörande betydelse för barnet. Den socialekreterare som har ett omhändertagande av barnet deärende under utredning har svårt att lämna problemet bakom sig när arbetsdagen är slut. Många har vittnat om en malande ångestliknande oro som sätter sin prägel på både arbetsliv och privatliv.

Det kanske också skulle vara lämpligt att redovisa att det finns en professionell kunskap om socialt arbete och att det numera är ett krav att socialekreterare skall ha tillägnat sig den kunskapen. Det förutsätter också seriös forskning och seriöst metodutvecklingsarbete inom det sociala verksamhetsområdet även om resurserna ännu är blygsamma.

En verklighetsbild skulle alltså vara välkommen som motvikt till alla vinklade och schablonmässiga bilder. Allt är inte väl beställt, det vet socialarbetarna bättre än några andra, och de brister som finns diskuteras vi gärna. Men vi vill att diskussionen skall utgå från verkligheten, inte från vrågbilder.